

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO. 410.003.02.2015

P/15/025

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony
zgodnie z uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 6 sierpnia 2015 r. (znak: KPK-KPO.443.145.2015)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 61, F +48 22 444 56 82
kno@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/025 – Kształcenie na studiach doktoranckich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	1. Helena Blachut, doradca ekonomiczny, na podstawie legitymacji służbowej nr 15531. 2. Michalina Rusin, doradca techniczny, na podstawie legitymacji służbowej nr 15554.
Jednostka kontrolowana	Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk (IFiS PAN lub Instytut), 00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dyrektorem Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk - od lipca 2012 r. jest prof. dr hab. Andrzej Rychard.

(dowód: akta kontroli str. 1)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Skuteczność kształcenia kadr naukowych w Studium Doktoranckim w ramach Szkoły Nauk Społecznych przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN była niska. Zaledwie 10% osób, które ukończyły te studia w latach 2013-2014 uzyskało stopień naukowy doktora². Ocena powyższa dotyczy lat 2013-2014, tj. okresu objętego kontrolą w tym zakresie.

Instytut Filozofii i Socjologii PAN stworzył sprzyjające warunki kształcenia na studiach doktoranckich pod względem naukowo-dydaktycznym w zakresie dyscyplin, do których posiadał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora – filozofia i socjologia. Jednak na studia doktoranckie przyjmowano również osoby przygotowujące swoje prace doktorskie z innych dyscyplin niż filozofia i socjologia. Powodowało to konieczność otworzenia przewodu doktorskiego i obrony pracy w innych jednostkach naukowych. Wpływ na niską skuteczność kształcenia mogło mieć również osłabienie motywacji doktorantów do pracy naukowej w związku z podejmowaniem przez nich zatrudnienia.

Instytut Filozofii i Socjologii PAN prawidłowo wykorzystywał środki finansowe na rozwój i kształcenie doktorantów. Stypendia naukowe i stypendia z tytułu pomocy materialnej przyznawano osobom spełniającym kryteria określone w regulaminach i wypłacano je terminowo. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niezapewnienia odpowiednich warunków formalno-prawnych funkcjonowania studiów doktoranckich.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Skuteczność kształcenia kadr naukowych w Studium Doktoranckim przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN wyrażona w postaci wskaźnika procentowego obronionych rozpraw doktorskich w dwa lata i w rok po zakończeniu studiów była niska i wynosiła około 10%. Należy zwrócić przy tym uwagę, że koszty funkcjonowania studiów doktoranckich w latach 2012–2014 wyniosły 6.902,2 tys. zł³, w tym koszty stypendiów – 2.465,2 tys. zł (36% ogółu środków) i zajęć dydaktycznych (m.in. wynagrodzenia wykładowców i wyposażenie sal wykładowych) – 1.928,1 tys. zł (28%).

Instytut Filozofii i Socjologii PAN na studiach doktoranckich zapewnił odpowiedni poziom zajęć, prowadzonych przez wybitnych naukowców z dziedziny filozofii i socjologii (głównie w języku angielskim), zatrudniał pracowników naukowych spośród osób, które ukończyły

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Do oceny skuteczności kształcenia na studiach doktoranckich przyjęto relację liczby osób, które uzyskały stopień naukowy doktora do 31 marca 2015 r. w stosunku do liczby osób, które ukończyły studia doktoranckie w roku 2013 i 2014.

³ Podano kwotę ogółem na podstawie ewidencji księgowej.

studia doktoranckie w IFiS PAN i uzyskały stopień naukowy doktora, umieścił też w programie studiów zajęcia dotyczące pozyskiwania środków finansowych na badania naukowe.

Instytut Filozofii i Socjologii PAN nie zapewnił jednakże warunków formalno-prawnych funkcjonowania studiów doktoranckich, w tym nie dostosował regulaminu studiów do wymogów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁴ i jej aktów wykonawczych. Nie podjął uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia doktoranckie w roku akademickim 2012/2013, a w roku akademickim 2013/2014 podjął tę uchwałę z opóźnieniem. Instytut przyjmował na studia doktoranckie osoby przygotowujące swoje prace doktorskie z innych dyscyplin niż filozofia i socjologia, mimo iż posiadał uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora oraz stopnia naukowego doktora habilitowanego tylko w tych dyscyplinach. Nie przestrzegał także zasad wynikających z ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim⁵ oraz nie zawarł umów z jednostkami naukowymi, w których doktoranci Studium Doktoranckiego przy IFiS PAN przygotowywali swoje doktoraty.

Instytut prawidłowo wykorzystywał środki finansowe na rozwój i kształcenie doktorantów. Stypendia naukowe i stypendia z tytułu pomocy materialnej przyznawane były osobom spełniającym kryteria określone w regulaminach i wypłacane były terminowo. Ustalono jednak, że w roku akademickim 2013/2014 podjęto decyzję o przyznaniu stypendium w oparciu o, niewprowadzony w życie przez Dyrektora IFiS PAN, *Regulamin konkursu na stypendia naukowe*, stosując zasady z projektu Regulaminu zatwierdzonego przez Dyrektora IFiS PAN i wprowadzonego w życie w następnym roku. Nie wprowadzono też *Regulaminu konkursu* na przyznawane w latach objętych kontrolą stypendia naukowe finansowane ze środków HESP⁶ dla uczestników studiów doktoranckich w Instytucie. Posługiwano się *Zasadami przyznawania stypendium zagranicznym uczestnikom studiów doktoranckich*, które wykorzystano w projekcie Regulaminu na stypendia naukowe ze środków HESP (przyjętym przez Radę Naukową IFiS PAN dnia 25 czerwca 2014 r.), niewprowadzonego jednak formalnie do czasu zakończenia kontroli.

III. Opis stanu faktycznego

1. Warunki kształcenia na studiach doktoranckich

Opis stanu faktycznego

1.1. Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk prowadzi stacjonarne studia doktoranckie w sposób ciągły od 45 lat. Podstawą prowadzenia tych studiów jest zarządzenie Nr 17 Dyrektora IFiS PAN z dnia 25 maja 1992 r. w sprawie powołania Szkoły Nauk Społecznych IFiS PAN. Zadaniem Szkoły Nauk Społecznych (SNS) jest kształcenie na poziomie podyplomowym z programem studiów doktoranckich włącznie. W styczniu 2004 r. rozpoczął się proces połączenia Szkoły Nauk Społecznych i Ośrodka Studiów Społecznych, w rezultacie powstał program obejmujący podyplomowe studia MA⁷ i studia doktoranckie.

Instytut Filozofii i Socjologii PAN prowadził stacjonarne studia doktoranckie, posiadając uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie naukowej filozofia i w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie naukowej socjologia. Na Studia Doktoranckie w IFiS PAN w latach akademickich 2012/2013 i 2013/2014 kandydowało (odpowiednio) 64 i 73 osoby, z których przyjęto (odpowiednio) 28 i 32 osoby. Liczby te stanowiły 43,75% i 43,83% kandydujących. Wśród osób przyjętych na studia doktoranckie 26 z nich (tj. 92,85%) w roku akademickim 2012/2013 oraz 29 (tj. 90,62%) w roku akademickim 2013/2014 miało poniżej 35 lat.

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224 ze zm.

⁶ Higher Education Support Program, Międzynarodowy Program Wspierania Szkolnictwa Wyższego w ramach Open Society Foundations (Fundamenty Otwartego Społeczeństwa) oferuje pomoc dla studentów zagranicznych, patrz: http://www.soros.org/initiatives/hesp/focusareas/mobility_program/student_mobility.

⁷ Szkoła Nauk Społecznych prowadzi studia podyplomowe w ramach programu MA Lancaster University, regulowane odrębnym regulaminem.

(dowód: akta kontroli str.128)

Podstawą przyjęcia na Studia Doktoranckie przy IFiS PAN była średnia ocen Komisji Rekrutacyjnej nie niższa niż 6,3 w skali od 0 do 10. Ponadto Komisje Rekrutacyjne, podejmując decyzje o przyjęciu bądź nieprzyjęciu danego kandydata na studia kierowały się rezultatem rozmowy rekrutacyjnej, dotyczącej głównie tematu planowanego doktoratu, jak również dotychczasowego dorobku naukowego.

(dowód: akta kontroli str. 91)

1.2. Doktorantom studiującym w IFiS PAN zapewniono, poza trzema przypadkami, opiekunów naukowych posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego zgodnie z § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich⁸ oraz z § 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie studiów doktoranckich⁹.

W roku akademickim 2012/2013 na studiach doktoranckich przy IFiS PAN studiowało (stan z dnia 30 listopada 2012 r.) łącznie 111 osób (24 na I roku, 22 na II, 36 na III, 25 na IV oraz cztery osoby miały studia przedłużone), nad którymi opiekę naukową sprawowało 78 opiekunów naukowych. W roku akademickim 2013/2014 studiowało (stan z dnia 30 listopada 2013 r.) łącznie 111 osób (27 na I, 29 na II, 17 na III, 33 na IV oraz pięć osób miało studia przedłużone), nad którymi opiekę sprawowało łącznie 80 osób.

Najwięcej doktorantów, tj. 14 w roku akademickim 2012/2013 miała jedna osoba, a najczęściej występujący przypadek to opiekunowie sprawujący opiekę naukową nad jednym doktorantem.

(dowód: akta kontroli str. 129, 149-153)

1.3. W programie studiów doktoranckich uwzględniono zajęcia dotyczące pozyskiwania środków zewnętrznych na badania naukowe.

(dowód: akta kontroli str. 1216, 1221-1223)

1.4. Ocena zajęć realizowanych na studiach doktoranckich przez doktorantów odbywała się na ostatnich zajęciach, podczas których uczestnicy, pod nieobecność prowadzącego zajęcia, anonimowo wypełniali ankiety dotyczące oceny kursu oraz prowadzącego zajęcia. Oceny dokonywane przez doktorantów były analizowane, bywały też jednym z powodów zaprzestania współpracy z pojedynczymi profesorami. Do wyjaśnień dołączono egzemplarz ankiety w języku polskim i angielskim.

(dowód: akta kontroli str. 89, 93-96)

Ustalone
nieprawidłowości

1. Regulamin Studiów Doktoranckich przy IFiS PAN nie został zaktualizowany w związku ze zmianami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz aktami wykonawczymi do niej, w tym:

- 1) nie uchwalano regulaminu studiów doktoranckich na pięć miesięcy przed rozpoczęciem zajęć,
- 2) nie uwzględniono w regulaminie właściwego terminu ogłoszenia warunków i trybu rekrutacji,
- 3) nie uwzględniono sposobu przeliczenia punktów uzyskanych za udział w zajęciach prowadzonych na Studiach Doktoranckich na punkty ECTS,
- 4) wprowadzono wersję anglojęzyczną regulaminu pn. *PhD Programme Handbook 2013-2014* zarządzeniem Dyrektora IFiS PAN, zamiast uchwałą Rady Naukowej,
- 5) zatwierdzono regulamin tej samej treści uchwałą Rady Naukowej z dnia 26 kwietnia 2006 r. i z 18 grudnia 2013 r., pomimo zmiany przepisów prawa w zakresie kształcenia na studiach doktoranckich.

⁸ Dz. U. Nr 225, poz. 1351. Rozporządzenie uchylono z dniem 18 grudnia 2013 r.

⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1581. Rozporządzenie uchylono z dniem 31 października 2014 r.

Ad 1) Zgodnie z art. 196 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym organizację i tok studiów doktoranckich w zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz w odrębnych przepisach określa regulamin studiów doktoranckich, przy czym regulamin uchwała w jednostce naukowej rada naukowa na pięć miesięcy przed rozpoczęciem zajęć.

Dokument pn. *Regulamin i program studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN* został przyjęty uchwałą Rady Naukowej 26 kwietnia 2006 r. i następnie dokument o tej samej treści został przyjęty uchwałą 18 grudnia 2013 r. Nie przedstawiono natomiast tekstu regulaminu w pozostałych latach akademickich.

Ad 2) Regulaminy studiów zawierają błędne informacje dotyczące m.in. terminu ogłoszenia warunków i trybu rekrutacji, tj. zamiast 3 miesiące przed terminem rozpoczęcia zajęć, powinno być, zgodnie z art. 196 ust. 2 ww. ustawy, nie później niż do 30 kwietnia.

Ad 3) W ust. 7 ww. Regulaminu pn. *Jak liczone są punkty* przedstawione zostały warunki ukończenia studiów, tj. wymóg uzyskania 100 punktów, w tym co najmniej 30 za udział w wykładach i seminariach w pierwszym roku i 30 za udział w wykładach i seminariach w drugim roku. Punkty dodatkowe uzyskać można m.in. za publikacje, udział w projekcie badawczym, prowadzenie zajęć na poziomie uniwersyteckim, a także za udział w szkołach letnich i konferencjach. Ustalono, że jedna godzina to 45 minut, 30 godzin wykładów i seminariów to 6 punktów. W Regulaminie nie uwzględniono przeliczenia zajęć na punkty ECTS zgodnie z § 4 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych¹⁰, gdzie ustalono, że łączny wymiar zajęć obowiązkowych i praktyk zawodowych objętych programem studiów doktoranckich odpowiada od 30 do 45 punktów ECTS, wymiar zajęć fakultatywnych wynosi co najmniej 15 godzin oraz zajęcia fakultatywne rozwijające umiejętności zawodowe, których wymiar odpowiada co najmniej 5 punktom ECTS, przygotowują doktoranta do pracy o charakterze badawczym lub badawczo-rozwojowym.

NIK nie kwestionuje wymogu spełnienia przez Studia Doktoranckie wymaganej liczby punktów, przedstawionej przez Dyrektora IFiS PAN prof. Andrzeja Rycharda, zwraca jednakże uwagę na konieczność uwzględnienia punktów ECTS w Regulaminie, w sytuacji przedstawienia szczegółowego sposobu liczenia punktów, zaliczających studia doktoranckie.

Ad 4) Program i regulamin studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych zawarty w dokumencie pn. „*PhD Programme Handbook 2013-2014*”, opublikowany na stronie IFiS PAN w wersji anglojęzycznej, został zatwierdzony zarządzeniem nr 22/2013 z dnia 30 października 2013 r. przez Dyrektora IFiS PAN, podczas gdy zgodnie z art. 196 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym organizację i tok studiów doktoranckich w zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz w odrębnych przepisach określa regulamin studiów doktoranckich, przy czym regulamin uchwała w jednostce naukowej rada naukowa na pięć miesięcy przed rozpoczęciem zajęć.

Ad 5) Przyjęty uchwałą Rady Naukowej IFiS PAN w dniu 18 grudnia 2013 r. *Regulamin i program studiów doktoranckich* był analogiczny jak wersja z 2006 r. P.o. Dyrektora Szkoły Nauk Społecznych John Fells przyznał że z powodu jego błędu regulamin z roku 2006 został przekazany Radzie w roku 2013 bez odpowiedniej aktualizacji. Ponadto Przewodniczący Rady Naukowej IFiS PAN prof. Józef Niżnik dodał, że Rada Naukowa otrzymała tekst regulaminu, w którym przeoczono dwa elementy, tj. termin ogłoszenia trybu rekrutacji oraz nie wykreślono zapisu o świadectwie ukończenia studiów, którego nie wydaje się od 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 6-46, 89, 158-200, 1108, 1216, 1225)

2. W roku akademickim 2012/2013 Rada Naukowa IFiS PAN nie podjęła uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia doktoranckie, a w roku akademickim 2013/2014 uchwałą w tej sprawie podjęto z opóźnieniem, tj. 18 grudnia 2013 r., co było niezgodne z art. 196 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, na podstawie którego uchwała rady

¹⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 172

naukowej jednostki w powyższej sprawie powinna być podana do publicznej wiadomości nie później niż do dnia 30 kwietnia roku kalendarzowego, w którym rozpoczyna się rok akademicki.

W ww. kwestii Dyrektor IFiS PAN prof. Andrzej Rychard poinformował, że Rada Naukowa IFiS PAN dochowała ustawowego terminu, uchwalając warunki rekrutacji przed końcem marca 2015 r. (uchwała z 25 lutego 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 47-55, 89, 118-121)

3. W IFiS PAN nie przestrzegano zasad wynikających z art. 10 ust. 1 ustawy o języku polskim, tj., że napisy i informacje w urzędach i instytucjach użyteczności publicznej, a także przeznaczone do odbioru publicznego sporządza się w języku polskim.

Ustalono, że wyłącznie w wersji anglojęzycznej opublikowano na stronie IFiS PAN,:

- program i regulamin studiów doktoranckich w SNS zawarty w dokumencie pn. „*PhD Programme Handbook 2013-2014*”,
- zasady rekrutacji na rok akademicki 2012/2013,
- wykazy konkursów za lata akademickie 2012/2013 i 2013/2014 dotyczące prowadzenia zajęć na studiach doktoranckich.

(dowód: akta kontroli str. 158-199, 119-121, 1108, 1128)

3. Na studia doktoranckie przy IFiS PAN w latach akademickich 2012/2013 i 2013/2014 przyjmowane były osoby zajmujące się zagadnieniami niemającymi związku z filozofią i socjologią, realizującymi swoje projekty badawcze (doktoraty) w instytucjach poza IFiS PAN (w około 30 jednostkach naukowych: w instytucjach i uczelniach w kraju oraz w Niemczech, Wielkiej Brytanii i USA), co było niezgodne z art. 195 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 5 ust. 1 statutu¹¹ Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.

Zgodnie z art. 195 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym jednostki organizacyjne uczelni oraz jednostki naukowe posiadające uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego albo co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora mogą prowadzić studia doktoranckie w zakresie dyscyplin odpowiadających tym uprawnieniom. Natomiast w § 5 ust. 1 statutu IFiS PAN stwierdzono, że przedmiotem działań Instytutu jest rozwój dyscyplin naukowych stanowiących jego specjalność, a mianowicie nauk filozoficznych (w dziedzinie nauk humanistycznych) i socjologicznych (w dziedzinie nauk społecznych), z tych też dyscyplin IFiS PAN posiada uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora oraz stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Odnosnie powyższego Dyrektor IFiS PAN prof. Andrzej Rychard przedstawił następujące wyjaśnienie:

„Interdyscyplinarność, obejmująca nie tylko filozofię i socjologię, lecz inne dyscypliny z humanistyki i nauk społecznych leżała u podstaw utworzenia SNS¹². Idea Szkoły była bowiem i jest oparta o trzy wartości: interdyscyplinarność, międzynarodowy charakter oraz integrację badań z edukacją. Szkoła od początku swej działalności przywiązuje ogromną wagę do interdyscyplinarności badań, dlatego też na etapie rekrutacji nie dyskwalifikuje się kandydatów z pogranicza dziedzin. Na studia doktoranckie do SNS IFiS PAN przyjmowani są kandydaci, którzy nie muszą mieć ukończonych studiów magisterskich w dziedzinie filozofii czy też socjologii. Tacy doktoranci, absolwenci innych kierunków studiów niż filozofia czy socjologia (lecz prawie zawsze z obszaru nauk społecznych i humanistyki), zobowiązani są do odbycia w ramach czterech lat studiów w SNS, zajęć obowiązkowych z filozofii i socjologii. Niektórzy z nich bronią potem prac w dziedzinie socjologii lub filozofii, niektórzy bronią swe doktoraty poza IFiS PAN, z innych dyscyplin. W rezultacie SNS jest jednostką/programem służącym szerszemu środowisku nauk społecznych i humanistyki, choć to tylko IFiS PAN ponosi finansowe koszty jej funkcjonowania. Ma Szkoła jednakże nade wszystko zasadnicze znaczenie dla rozwoju kadry naukowej i badań w IFiS.

¹¹ Zatwierdzonego przez Prezesa PAN w dniu 5 lipca 2011 r., zmienionego 9 grudnia 2014 r.

¹² Szkoła Nauk Społecznych, gdzie oprócz studiów doktoranckich prowadzi studia podyplomowe.

NIK nie podważa idei interdyscyplinarności studiów doktoranckich prowadzonych w SNS, jednak zwraca uwagę na fakt, że doktoranci studiów doktoranckich przy IFiS PAN przygotowują swoje prace z innych dyscyplin naukowych i poza IFiS PAN, mimo że kończą studia doktoranckie w tym Instytucie.

I tak spośród 278 doktoratów (z lat 1996 – 2015) 93 (tj. 33%) zostało obronionych poza IFiS PAN, z tego 75 (27%) z innych dyscyplin, niż filozofia i socjologia, a mianowicie z: psychologii, etnologii, prawa, religioznawstwa, historii, ekonomii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, nauk o polityce.

(dowód: akta kontroli str. 90, 137-142, 1092-1103, 1110-1127, 1235-1238, 1245-1252)

4. IFiS PAN nie zawarł umów z jednostkami naukowymi, w których doktoranci Studium Doktoranckiego przy IFiS PAN przygotowują swoje doktoraty, a zgodnie z art. 195 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym studia doktoranckie mogą być studiami środowiskowymi, prowadzonymi przez jednostki organizacyjne uczelni oraz jednostki naukowe, a szczegółowy podział zadań związanych z prowadzeniem studiów doktoranckich oraz sposób ich finansowania określa umowa zawarta między tymi jednostkami.

W roku akademickim 2012/2013 trzynastu opiekunów naukowych było pracownikami IFiS PAN (tj. 26% ogółu opiekunów naukowych) i 37 spoza IFiS PAN¹³ (tj. 74% ogółu opiekunów naukowych). W roku akademickim 2013/2014 15 opiekunów było pracownikami IFiS PAN i 20 pracowało poza IFiS PAN, co stanowiło odpowiednio 43% i 57% ogółu opiekunów naukowych doktorantów.

Zdaniem NIK nie jest argumentem w tej sytuacji, że – jak wyjaśnił prof. Andrzej Rychard – pewna liczba absolwentów studiów doktoranckich broni prac doktorskich w innych dyscyplinach niż filozofia i socjologia, poza IFiS PAN, ale zwykle bronią już jako absolwenci a nie słuchacze Szkoły i nie ma podstaw do zawierania umów z tymi jednostkami, w których odbywają się obrony, bo nie są to już nasi słuchacze. Z ustaleń bowiem wynika, że Komisje Rekrutacyjne podejmując decyzje o przyjęciu bądź nieprzyjęciu danego kandydata na studia doktoranckie kierowały się rezultatem rozmowy rekrutacyjnej dotyczącej głównie tematu planowanego doktoratu, jak również dotychczasowego dorobku naukowego. Tak więc część doktorantów w trakcie czteroletnich studiów doktoranckich uczestniczyła w zajęciach z filozofii i socjologii, a swoje prace przygotowywała pod kierunkiem opiekunów z innych jednostek naukowych i z innych, niż filozofia i socjologia, dyscyplin naukowych.

(dowód: akta kontroli str. 91, 150-153, 1214-1216, 1235-1240)

5. W badanym okresie trzy osoby będące opiekunami naukowymi nie posiadały stopnia naukowego doktora habilitowanego, tj. w roku akademickim 2012/2013 - pracownik Uniwersytetu Warszawskiego i - w roku akademickim 2013/2014 – pracownik IFiS PAN oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego, co było niezgodne z § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich.

Zgodnie z ww. przepisem opiekunem naukowym może być nauczyciel akademicki albo pracownik naukowy, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie danej lub pokrewnej dyscypliny naukowej lub artystycznej, aktywny naukowo, posiadający aktualny dorobek naukowy albo osiągnięcia artystyczne, z okresu ostatnich 5 lat.

W wyjaśnieniach Dyrektor IFiS PAN prof. Andrzej Rychard podkreślił m.in., że dwie osoby mają zaawansowane prace habilitacyjne oraz dodatkowo w jednym przypadku przyporządkowano osobę ze stopniem naukowym doktora habilitowanego. Odnośnie zaś trzeciej osoby, to poszukiwana jest osoba, która będzie mogła docelowo zostać promotorem.

¹³ Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Warszawska Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Bolesława Prusa, Akademia Górniczo Hutnicza w Krakowie, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Instytut Studiów Politycznych PAN, Instytut Sławiastyki PAN, Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN oraz uczelnie zagranicznych: HCU Hamburg, University of Nottingham, University of Gothenburg, Lancaster, Oxford University, Keen State College.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że już prawie trzy lata, tj. od 1 lipca 2012 r. pełni obowiązki dyrektora Szkoły Nauk Społecznych, w której strukturze funkcjonują Studia Doktoranckie, osoba nieposiadająca stopnia doktora habilitowanego, podczas gdy zgodnie z § 5 rozporządzenia w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich kierownikiem studiów doktoranckich może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.

Dyrektor IFiS PAN prof. Andrzej Rychard wyjaśnił, że w związku z tym, że osoba ta nie ma polskiej habilitacji nie jest dyrektorem, a jedynie pełni obowiązki dyrektora. A ponadto, zdaniem Dyrektora, osoba ta ma wybitne kwalifikacje zdobyte w Wielkiej Brytanii i do pełnienia funkcji zarządczych w programach naukowych stopień naukowy nie jest najważniejszą kwalifikacją.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela stanowiska Dyrektora, gdyż osoba pełniąca już prawie trzy lata obowiązki dyrektora SNS nie posiada w dalszym ciągu stopnia naukowego doktora habilitowanego zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia. Ponadto nie wywiązywała się należycie z zakresu powierzonych jej obowiązków, w tym m.in. nie przedstawiła Radzie Naukowej zaktualizowanej, stosownie do zmieniających się przepisów, wersji regulaminu studiów, zasad i warunków rekrutacji a także regulaminu konkursu na stypendia naukowe ze środków HESP.

(dowód: akta kontroli str. 91-100)

Ocena cząstkowa

Instytut Filozofii i Socjologii PAN stworzył sprzyjające warunki kształcenia na Studiach Doktoranckich pod względem naukowo-dydaktycznym w zakresie dyscyplin, do których posiadał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora – filozofia i socjologia. Na studia doktoranckie przyjmowano jednak osoby przygotowujące swoje prace doktorskie z innych dyscyplin niż filozofia i socjologia. Powodowało to konieczność otwarcia przewodu doktorskiego i obrony pracy w innych jednostkach naukowych.

Instytut Filozofii i Socjologii PAN nie zapewnił jednakże warunków formalno-prawnych funkcjonowania studiów doktoranckich, w tym nie dostosował regulaminu studiów do wymogów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym¹⁴ i jej aktów wykonawczych. Nie podjął uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia doktoranckie w roku akademickim 2012/2013, a w roku akademickim 2013/2014 podjął tę uchwałę z opóźnieniem. Instytut przyjmował na studia doktoranckie osoby przygotowujące swoje prace doktorskie z innych dyscyplin niż filozofia i socjologia, mimo iż posiadał uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora oraz stopnia naukowego doktora habilitowanego tylko w tych dyscyplinach. Nie przestrzegał także zasad wynikających z ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim¹⁵ oraz nie zawarł umów z jednostkami naukowymi, w których doktoranci Studium Doktoranckiego przy IFiS PAN przygotowywali swoje doktoraty.

2. Prawidłowość wykorzystania środków finansowych na kształcenie i rozwój doktorantów

Opis stanu
faktycznego

2.1 Źródłem finansowania stacjonarnych studiów doktoranckich w latach akademickich 2012, 2013 i 2014 były:

- dotacje podmiotowe i celowe przyznawane przez Ministra: w roku 2012 w kwocie 305.062,80 zł, w roku 2013 – 356.177,93 zł, w roku 2014 – 504.333,31 zł. Łącznie w latach 2012-2014 dotacja wyniosła 1.165.574,04zł, co stanowiło 17% całości kosztów oraz inne środki:

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224 ze zm.

- źródła zagraniczne The International Higher Education Support Program (HESP): w 2012 roku – 1.992.411,95 zł, w 2013 roku – 1.732.266,35 zł, w 2014 roku – 1.805.456,55 zł;
- wpłaty uczestników /obcokrajowców/: w 2012 roku – 75.325,00 zł, w 2013 roku – 1.650,00 zł, w 2014 roku – 10.000,00 zł;
- środki własne – m.in. odsetki od lokat np. ze środków HESP oddzielnie ewidencjonowane na koncie 750-4, połowa tej wartości przechodzi na dofinansowanie studiów doktoranckich i podyplomowych: w 2012 roku - 41.776,69 zł, w 2013 roku – 47.083,00 zł, w 2014 roku – 21.590,93 zł;
- inne - w 2014 roku 9.056,06 zł np.: ERASMUS, wpływy z wymiany studenckiej na konto SNS rozliczane są w corocznych raportach.

Łącznie kategoria tzw. „innych środków” w kontrolowanym okresie, tj. 5 736 616,53 zł stanowiła 83 % całości kosztów.

Koszty ogółem funkcjonowania studiów doktoranckich (ze wszystkich źródeł), na podstawie ewidencji księgowej, w latach 2012–2014 wyniosły 6.902.190,57 zł. W 2012 roku wyniosły 2.414.576,44 zł, w roku 2013 – 2.137.177,28 zł, w roku 2014 - 2.350.436,85 zł, z tego: 1) stypendia - odpowiednio: 949.245,00 zł, 782.258,69 zł, 733.669,86 zł; 2) koszty zajęć dydaktycznych – odpowiednio: 686.326,19 zł, 542.967,75 zł, 698.835,54 zł, w tym m.in.: wynagrodzenia wykładowców, wyposażenie sal wykładowych, obsługa administracyjna i inne.

Dla polskich uczestników studia doktoranckie są bezpłatne.¹⁶ Słuchacze zagraniczni¹⁷, spoza „regionu”¹⁸ i krajów UE wnoszą opłaty. Opłaty za studia stacjonarne od doktorantów zagranicznych pobierane są na podst. art. 43 ust. 4, pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i pkt 9.1 Regulaminu i programu Studiów Doktoranckich przy IFiS PAN. Umowy o odpłatności za studia, określają terminy płatności i wysokość rat. Kwota całkowita na dany rok akademicki wynosi 11 000 zł.

Wysokość kosztów szacowana jest na podstawie wydatków roku ubiegłego. Koszty funkcjonowania SNS były ujęte w ogólnym planie Instytutu. Ponadto odrębnie sporządzany jest plan finansowy dla SNS. Zgodnie z polityką rachunkowości IFiS PAN wprowadzoną zarządzeniem Nr 7/2009 Dyrektora Instytutu z dnia 31 grudnia 2009 r. oraz zarządzeniem zmieniającym Nr 16/2012 z dnia 31 grudnia 2012 r. W IFiS PAN prowadzona jest odrębna ewidencja kosztowa dla studiów stacjonarnych (i niestacjonarnych).

Rozliczenia środków finansowych otrzymanych od sponsora zagranicznego odbywają się na podstawie umów SNS z Open Society Institute (w ramach Open Society Foundations) dotyczących przyznania dotacji w ramach HESP na fundusz stypendialny. Raporty przejściowe i końcowe w latach 2012-2014 były przez OSF akceptowane.

Ze względu na różne źródła finansowania kosztów studiów doktoranckich w planie finansowym Instytutu wyodrębniono następujące pozycje: koszty związane z projektami badawczymi i stypendiami naukowymi finansowanymi przez Ministra w ramach dotacji celowej, koszty „pomoc materialna” – z dotacji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego, koszty SNS jako jedno z zadań finansowanych z dotacji podmiotowej – wynagrodzenia za prowadzenie seminariów naukowych, koszty SNS – ogólne koszty funkcjonowania jako wyodrębnionej komórki Instytutu oraz stypendia naukowe dla studentów zagranicznych w ramach programu HESP, koszty ERASMUS – stypendia dla osób uczestniczących w programie wymiany zagranicznej.

(dowód: akta kontroli str. 203-432, 618)

¹⁶ pkt 9 Regulaminu i programu studiów doktoranckich w SNS przy IFiS PAN – przyjęty uchwałą Rady Naukowej IFiS PAN w dniu 18 grudnia 2013 r. (studia doktoranckie stacjonarne są bezpłatne art. 195 ust 8 PrSW, w przypadku cudzoziemców niespełniających warunków określonych przepisami art. 43 ust 2 pobiera się opłaty na podst. art. 43 ust. 4, pkt 2.

¹⁷ pkt 9.1. Regulaminu i programu studiów doktoranckich w SNS przy IFiS PAN

¹⁸ Tutaj „region” dotyczy tych krajów, w których HESP oferuje pomoc dla studentów zagranicznych

2.2 Z ogółu studiujących doktorantów (111 w 2012 r., 110 w 2013 r. i 109 w 2014r.) stypendia naukowe oraz środki z innej pomocy pobierało łącznie (wg stanu na 30 listopada): w roku 2012 – 63 doktorantów tj. 54% ogółu, w roku 2013 – 54 tj. 48% ogółu, w 2014 – 49 doktorantów tj. 45% ogółu, w tym:

- w roku 2012 dla „wybitnych młodych naukowców” jedno stypendium, stypendia naukowe - 15 osób, w ramach programu ERASMUS trzy osoby, w ramach HESP – 30 osób, stypendia w ramach świadczeń pomocy materialnej 14 osób;
- w roku 2013 dla „wybitnych młodych naukowców” jedno stypendium, stypendia naukowe - 12 osób, w ramach programu ERASMUS jedna osoba, w ramach HESP – 32 osoby, stypendia w ramach świadczeń pomocy materialnej 8 osób;
- w roku 2014 stypendia naukowe - 19 osób, w ramach HESP – 22 osoby oraz jedno stypendium im. B. Solchanyka, stypendia w ramach świadczeń pomocy materialnej 7 osób.

W kontrolowanym okresie wypłacono na stypendia naukowe oraz pomoc materialną łącznie kwotę 2.537.265,76, 00 zł; w roku 2012 - 974.937,21 zł, w roku 2013 - 828.658,69 zł; w roku 2014 - 733.669,86 zł.

W układzie lat akademickich stypendia przyznano:

- 2012/2013 - dla „wybitnych młodych naukowców” przyznano jedno stypendium w łącznej kwocie 45.960 zł, stypendia naukowe ogółem pobierało - 48 osób w łącznej kwocie 828.203,90 zł, w tym – w ramach programu ERASMUS trzy osoby (19.442,90 zł), w ramach HESP – 30 osób (549.585,00 zł), stypendia w ramach świadczeń pomocy materialnej 16 osób w łącznej kwocie 57.760 zł;
- 2013/2014 - dla „wybitnych młodych naukowców” jedno stypendium w łącznej kwocie 45.960 zł, dla doktoranta uczestniczącego w realizacji badań naukowych jedno stypendium w łącznej kwocie 36.000 zł, stypendia naukowe ogółem pobierało - 45 osób w łącznej kwocie 698.932,36, w tym – w ramach programu ERASMUS jedna osoba (6.894,36 zł), w ramach HESP – 32 osoby (499.186 zł), stypendia w ramach świadczeń pomocy materialnej 12 osób (72.600 zł).

Stawki stypendiów dla doktorantów kształtowały się: wg regulaminów: naukowe od 900 zł najniższe, do 550 EUR¹⁹ najwyższe i z tytułu świadczeń materialnych od 210 zł do 1000 zł; wg wypłat: naukowe - od 1000 zł najniższe, do 550 EUR najwyższe i z tytułu świadczeń materialnych od 360 zł do 700 zł.

(dowód: akta kontroli str. 203-206, 830-834)

2.3 Badanie próby 5% doktorantów, otrzymujących stypendia wykazało, że Instytut wypłacał stypendia osobom spełniającym kryteria określone w Regulaminie konkursu na finansowanie w ramach celowej części dotacji na działalność statutową polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich IFiS PAN – (pkt 6b) wprowadzonym przez Dyrektora Instytutu zarządzeniem Nr 6/2011 z dnia 5 sierpnia 2011 roku. Załącznik nr 3 do Regulaminu zawiera zasady przyznawania stypendiów naukowych uczestnikom studiów doktoranckich w roku 2012. Stypendia naukowe na rok akademicki 2013/2014 zostały przyznane na podstawie zasad zawartych w Regulaminie konkursu na stypendia naukowe, zatwierdzonego przez Dyrektora i wprowadzonego w życie 24 lutego 2014 roku.

Wnioski o przyznanie stypendium opiniują i projekty badawcze doktorantów oceniają powołane przez Dyrektora Instytutu Komisje konkursowe. W skład Komisji każdorazowo, tj. w latach: 2012, 2013 i 2014 powoływane były trzy osoby, w tym Dyrektor SNS przy IFiS PAN, pracownik administracyjny SNS i przedstawiciel Samorządu doktorantów. Komisja rekomendowała osoby do otrzymania stypendium. Na tej podstawie Dyrektor Instytutu podejmował decyzję o przyznaniu stypendium.

¹⁹ Stypendia naukowe ze środków zagranicznych

Stypendium przyznawane było na okres roku akademickiego (od 1 października do 30 września roku następnego). Doktoranci, którzy otrzymywali stypendium zobowiązani byli do złożenia sprawozdania z działalności naukowej za rok poprzedni (doktoranci IV roku sprawozdania, doktoranci II i III roku projekty badawcze). Stypendysta był zobowiązany do kontynuowania studiów doktoranckich i prowadzenia prac naukowych. W przypadku naruszenia przez stypendystę zasad regulaminowych, Dyrektor IFiS PAN mógł podjąć decyzję o zawieszeniu, cofnięciu lub zwrocie stypendium.

W latach 2012 – 2014 wstrzymano wypłatę stypendiów ze środków HESP czterem doktorantom cudzoziemcom. Jednemu z nich po uwzględnieniu odwołania przywrócono stypendium po okresie miesiąca, tj. w grudniu 2014 r.

Prawa i obowiązki stypendystów szczegółowo reguluje Umowa o przyznanie stypendium naukowego zawarta pomiędzy Dyrektorem IFiS PAN a uczestnikiem studiów doktoranckich.

(dowód: akta kontroli str. 670-753)

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał jedno stypendium dla „wybitnego młodego naukowca”, które wypłacane było w latach 2012 – 2014 zgodnie z umową do 10. dnia każdego miesiąca przez Instytut w wysokości 3.830 zł miesięcznie.

(dowód: akta kontroli str. 754-758)

Odrębny Regulamin konkursu opracowano na stypendia naukowe im. Bohdana Solchanyka²⁰ dla uczestników studiów doktoranckich w SNS IFiS PAN o zasadach analogicznych jak w Regulaminie dotyczącym stypendiów naukowych. Jednak dopiero 21 listopada 2014 r. Dyrektor Instytutu wystąpił do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z prośbą o zatwierdzenie. W dniu 20 listopada 2014 roku Dyrektor Instytutu przedłożył do zatwierdzenia Ministrowi Regulamin konkursu na stypendia naukowe finansowane ze środków HESP dla uczestników studiów doktoranckich w SNS IFiS PAN z uwzględnieniem uwag Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego (RGNiSW) z dnia 15 maja 2014 r. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 22 maja 2015 r. obydwa ww. regulaminy nie zostały przez Ministra zatwierdzone. Regulaminy te, przyjęte były przez Radę Naukową IFiS PAN: dnia 1 października 2014 r. dla stypendium im. B. Solchanyka i 25 czerwca 2014 r. dla regulaminu dla stypendiów ze środków HESP.

Do października 2014 roku nie wprowadzono formalnie regulaminów dla tych stypendiów.

Zasady przyznawania stypendiów w ww. regulaminach zawierały kryteria analogiczne do opisanych powyżej stypendiów naukowych.

Stypendia w ramach programu ERASMUS²¹ przyznawano na podstawie umowy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji. Wg zasad programu, z realizacji projektów składano raporty końcowe (28 lutego 2014 r. i 19 grudnia 2014 r. – obydwa raporty zostały zaakceptowane).

(dowód: akta kontroli str. 759-789, 216-236)

Na podstawie badanej próby stwierdzono, że stypendia naukowe wypłacane za styczeń, luty i marzec każdego z kontrolowanych lat akademickich wypłacane były zgodnie z umową, tj. w terminie do 10. dnia miesiąca, przelewem na rachunek podany przez stypendystę.

(dowód: akta kontroli str. 790-829, 842)

Regulamin świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich w IFiS PAN²² został wprowadzony Zarządzeniem Nr 12/2012 z dnia 7 listopada 2012 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu po wcześniejszej konsultacji

²⁰ Dla doktorantów pochodzących z krajów byłego ZSRR Ukrainy, Rosji, Białorusi, Kazachstanu, Kirgistanu, Uzbekistanu, Turkmenistanu, Tadżykistanu

²¹ Od roku akademickiego 2007/2008 Erasmus jest częścią programu „Uczenie się przez całe życie”, programu UE w dziedzinie edukacji i doskonalenia zawodowego, przewidzianego na lata 2007-2013. Od 1 stycznia 2014 roku program „Uczenie się przez całe życie” zostaje zastąpiony programem Erasmus+ Stanowi on program UE na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2014–2020

²² Do zarządzenia załączono Regulamin świadczeń pomocy materialnej oraz załączniki: załącznik o podziale dotacji na pomoc materialną, określenia wysokości dochodu uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne, określenia wysokości przyznawanych świadczeń pomocy materialnej, wzór wniosku o przyznanie stypendium socjalnego, wzór wniosku o przyznanie zapomogi, wzór wniosku o przyznanie stypendium dla najlepszych studentów za wyniki w nauce

z samorządem doktorantów²³. Doktoranci mogą ubiegać się o pomoc materialną w formie: 1) stypendium socjalnego, 2) zapomogi, 3) stypendium dla najlepszych doktorantów, 4) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych. Dyrektor Instytutu powołuje Komisję stypendialną, której przekazał uprawnienia do podejmowania decyzji w zakresie przyznawania, cofania, zawieszania i wznawiania wypłat świadczeń pomocy materialnej. W skład Komisji stypendialnej wchodzi trzy osoby, w tym Dyrektor SNS przy IFiS PAN, jako przewodniczący Komisji, pracownik administracyjny SNS i przedstawiciel doktorantów. Od decyzji Komisji przysługuje odwołanie w ciągu 14 dni do Dyrektora Instytutu. W okresie kontrolnym nie wpłynęło żadne odwołanie. Świadczenia pomocy materialnej przyznawane były na okres 10 miesięcy.

W latach 2012-2014 w jednym przypadku wstrzymano stypendium z tytułu pomocy materialnej dla najlepszych studentów w okresie maj - wrzesień 2013 r. z powodu skreślenia stypendysty z listy doktorantów.

Regulamin dopuszcza przyznanie świadczeń pomocy materialnej doktorantom cudzoziemcom, odbywającym studia doktoranckie na zasadach obowiązujących obywateli polskich, jeżeli spełniają określone przepisami warunki²⁴.

Na podstawie badanej próby stwierdzono, że stypendia z tytułu pomocy materialnej wypłacane za styczeń, luty i marzec każdego z kontrolowanych lat akademickich wypłacane były w terminie określonym regulaminem, tj. do dnia 30 każdego miesiąca, przelewami bankowymi zgodnie z Regulaminem. Wyjątek stanowi zaległa wypłata stypendium za m-c luty 2013 roku – w tym przypadku wypłacone zostało w lipcu 2013 roku. W związku z tym, że środki z Ministerstwa wpływały na konto IFiS PAN w różnych terminach i wysokości jednej lub dwóch transz nie zostały naliczone i wypłacone w terminie przez przeoczenie Zastępcy Głównego Księgowego.

W roku 2012 stypendia za miesiące X-XII były wypłacone z opóźnieniem, tj. w grudniu 2012 roku. W wyjaśnieniu z dnia 15 kwietnia 2015 roku, w związku z tym że Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów powstał dopiero w 2012 roku, był konsultowany z Samorządem doktorantów SNS IFiS PAN i do czasu zatwierdzenia środki nie były wypłacane.

(dowód: akta kontroli str.790-829, 616-620)

2.4 W Instytucie Filozofii i Socjologii w latach 2012-2014 zatrudnieni byli trzej doktoranci IFiS PAN równoległe na stanowiskach asystentów. Instytut podpisał z nimi umowy na czas określony.

Dnia 26 września 2012 roku Rada Naukowa IFiS PAN uchwaliła Regulamin przeprowadzania konkursu na stanowiska naukowe w IFiS PAN, wprowadzony w życie Zarządzeniem nr 7/12 z dnia 27 września 2012 r. – przez Dyrektora Instytutu prof. Andrzeja Rycharda.

W 2012 r. ogłoszono konkurs na stanowisko: „pracownik naukowy ASYSTENT w projekcie Polski Survey Panelowy, POLPAN 1988-2013²⁵; Struktura i Ruchliwość Społeczna”. Projekt finansowany jest przez NCN w ramach konkursu „MAESTRO²⁶”. Komisja konkursowa powołana przez Dyrektora Instytutu 16 lipca 2012 r. oraz 7 października 2013 r. (w składzie trzyosobowym: prof. dr hab. i dwóch dr. hab.) wyłoniła na stanowiska asystentów trzy osoby ocenione wysoko pod względem merytorycznym. Kandydatury na stanowiska asystentów zaakceptowała Rada Naukowa IFiS PAN. Zawarto dwie umowy od 01 października 2012 r. do 30 września. 2015 r. i jedną umowę od 15. Listopada 2013 r. do 14 listopada 2015 r.

²³ Dnia 06 października 2014 roku Dyrektor IFiS wydał Zarządzenie (aktualizujące) Nr 10/2014 w sprawie wprowadzenia załącznika nr 1 do Regulaminu świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich w IFiS PAN o podziale dotacji na pomoc materialną, określenia wysokości dochodu uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne, określenia wysokości przyznawanych świadczeń pomocy materialnej na rok akademicki 2014/2015.

²⁴ §1 pkt 2 i 3 Regulaminu przyznawania świadczeń pomocy materialnej

²⁵ Badanie POLPAN jest realizowane przez Zespół Porównawczych Analiz Nierówności Społecznych w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, we współpracy z naukowcami z innych instytucji akademickich, polskich i zagranicznych

²⁶ Konkurs „MAESTRO” na projekty badawcze mające na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, finansowany przez NCN

Osoby te spełniały wymagania formalne, tj posiadały tytuł zawodowy magistra, a wnioski o zatrudnienie złożyły zgodnie z §2 pkt 3 Regulaminu przeprowadzania konkursu na stanowiska naukowe w IFiS PAN.

(dowód: akta kontroli str. 561-584)

2.5. Doktorantom zatrudnionym na stanowiskach asystentów nie przyznawano stypendiów doktorskich.

(dowód: akta kontroli str. 561)

2.6. Doktoranci IFiS PAN uczestniczyli w projektach badawczych finansowanych ze środków NCN i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) przeznaczonych dla doktorantów i młodych naukowców.

W projektach finansowanych ze środków NCN w wysokości 4.192.190 zł uczestniczyli w 2012 r. 9 doktorantów, w 2013 r. 18 doktorantów, w 2014 r. 26 doktorantów. Były to projekty ETIUDA, PRELUDIUM, SONATA²⁷, SONATA BIS²⁸, HARMONIA²⁹, MAESTRO. Ponadto MNiSW finansowało projekt MOBILNOŚĆ PLUS³⁰ kwotą 168.000 zł, w którym uczestniczył w roku 2013 jeden doktorant i jeden w 2014. Wielkość środków wydanych na projekty badawcze, w których brali udział doktoranci w kontrolowanym okresie wyniosła łącznie 4.360.190 zł.

Projekty rozliczane były zgodnie z wymogami instytucji finansujących, tj. NCN i MNiSW na podstawie raportów rocznych i końcowych. Raporty zawierają opis osiągnięć projektów i ich wpływ na rozwój dyscypliny naukowej oraz informacje o poniesionych kosztach.

(dowód: akta kontroli str.454-560)

2.7. Uczestnicy studiów doktoranckich brali udział w projektach badawczych finansowanych ze środków Instytutu. Wielkość środków wydanych na projekty badawcze, w których brali udział doktoranci w kontrolowanym okresie wyniosła łącznie 57.399,15 zł. Projekty realizowane były w ramach celowej dotacji przyznanej przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego decyzją nr 38/E-2/M2011 z dnia 21 marca 2011 roku na działalność statutową polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Były to trzy projekty realizowane przez doktorantów w 2012 roku: 1) "The Embodied Musical Mind" za kwotę 13.718,40 zł; 2) "Nowe wzorce ojcostwa w czasach późnej nowoczesności na przykładzie społeczeństwa szwedzkiego" – 23.329,31 zł; 3) "Effects of Social Status on Temporal Complexity. A Comparative Polish-German Study in Time Use" - 20.351,44 zł.

(dowód: akta kontroli str.433-453)

2.8. Stan zatrudnienia w IFiS PAN wahał się od 11 do 13 osób zatrudnionych w formie umowy o pracę na czas nieokreślony,³¹ w tym p.o. Dyrektor SNS. Osoby te, zatrudnione były do obsługi administracyjnej studiów doktoranckich i jednocześnie studiów podyplomowych w strukturze SNS przy IFiS PAN. Jedna osoba była zatrudniona wyłącznie ds. studiów doktoranckich. Wynagrodzenie miesięczne pracowników wynosiło od ok. 2.650 zł do 11.902,60 zł³². Średnie roczne wynagrodzenie wyniosło w 2014 r. ok. 3.155 zł brutto, w 2013 – 2.586 zł, w 2012 r – 2.701 zł. Średnie wynagrodzenie w okresie lat objętych kontrolą wyniosło ok. 2.814 zł. Wynagradzanie pracowników było zgodne z Regulaminem wynagradzania obowiązującym od dnia 1 stycznia 2011 r. wprowadzonym zarządzeniem Dyrektora Instytutu z dnia 3 stycznia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 585-615)

²⁷ ETIUDA, PRELUDIUM, SONATA – konkursy na projekty badawcze finansowane przez NCN

²⁸ SONATA BIS – konkurs NCN na projekty badawcze mające na celu powołanie nowego zespołu naukowego

²⁹ HARMONIA – konkurs na projekty badawcze realizowane w ramach współpracy międzynarodowej

³⁰ MOBILNOŚĆ PLUS program finansowany przez MNiSW dla młodych naukowców i uczestników studiów doktoranckich, którzy chcą prowadzić badania naukowe w zagranicznych ośrodkach naukowych

³¹ Wyjątek stanowiły dwie osoby zatrudnione na czas określony w 2012 roku i w 2014 roku.

³² Wynagrodzenie Dyrektora SNS przy IFiS PAN.

Ustalono
nieprawidłowości

W obszarze wykorzystania środków finansowych na kształcenie i rozwój doktorantów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że w IFiS PAN stypendia naukowe z dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rok akademicki 2013/2014 dla doktorantów SNS przyznano na podstawie Regulaminu wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora IFiS PAN w następnym roku, tj. dnia 24 lutego 2014 roku. Pozytywna opinia RGNiSG dla zasad przyznawania stypendiów zawartych w Regulaminie, wydana była dnia 12 grudnia 2013 roku. Natomiast dwa miesiące przed wydaniem opinii Rady i pięć miesięcy przed wprowadzeniem Regulaminu, w dniu 11 października 2013 roku Komisja konkursowa podjęła „Decyzję dotyczącą przyznania stypendium” na rok akademicki 2013/2014. Dyrektor IFiS PAN wyjaśnił, że w roku 2013 (na rok akademicki 2013/2014) zostały zastosowane zasady z Regulaminu konkursu na stypendia naukowe (...) zatwierdzonego przez Dyrektora i wprowadzonego w życie 24 lutego 2014 roku.

Zdaniem NIK, nie można uznać Regulaminu wprowadzonego w 2014 r. za podstawę przyznawania stypendiów w roku 2013, pomimo, że – jak w piśmie z dnia 11 maja Dyrektor Instytutu wyjaśnił – trwał „proces zatwierdzania zasad przyznawania stypendiów naukowych” i ostatecznie został zakończony 24 lutego ww. Zarządzeniem Dyrektora IFiS PAN.

Ponadto, do roku 2014 nie wprowadzono regulaminu konkursu na przyznawane w latach objętych kontrolą stypendia naukowe finansowane ze środków HESP dla uczestników studiów doktoranckich w SNS IFiS PAN. Posługiwano się „Zasadami przyznawania stypendium zagranicznym uczestnikom studiów doktoranckich”, które wykorzystano w projekcie Regulaminu, niewprowadzonego jednak formalnie do czasu zakończenia Kontroli. Korespondencja z MNiSW dotycząca Regulaminu odbywała się w roku 2014. Rada Naukowa IFiS PAN przyjęła projekt Regulaminu w dniu 25 czerwca 2014 r. Odnosnie zasad/reguł stanowiących podstawę przyznawania stypendiów ze środków HESP na lata akademickie 2012/2013 2013/2014 Dyrektor Instytutu w piśmie z dnia 11 maja wyjaśnił, że w tych latach „istniał projekt Regulaminu konkursu na stypendia naukowe ze środków HESP”, którego jednak zdaniem NIK nie można uznać za podstawę przyznawania stypendiów w ww. latach akademickich. Podobnie jak wymieniony we wspomnianych wyjaśnieniach punkt 11.22 w PhD Handbook 2013/2014, czy punkt 9.21 w Regulaminie studiów z 2006 rok.

(dowód: akta kontroli str. 616-620, 717-729, 772-787, 788, 855)

2. Regulamin konkursu na stypendia naukowe (...)” zawiera pojęcia, które w badanym okresie nie funkcjonowały w praktyce Instytutu, tj. stypendia doktorskie i doktoranckie.

W Regulaminie i programie studiów w pkt 9.2 jest mowa jednak o *stypendium doktoranckim i doktorskim*. Pojęcie „stypendia doktoranckie” figuruje ponadto w „Regulaminie konkursu na stypendia naukowe...” wprowadzonym 24 lutego 2014 r. i w Załączniku nr 3 do „Regulaminu konkursowego...” wprowadzonego 5 sierpnia 2011 r. oraz w „Raportach obrotów wybranych kont...”. Zdaniem NIK, ww. regulaminy wymagają korekty dla wyeliminowania pojęć, które w badanym okresie nie funkcjonowały w praktyce Instytutu. Wprowadzenie korekt do Regulaminu zadeklarował Dyrektor Instytutu wyjaśnieniach z dnia 11 maja 2015 r.; natomiast „Sformułowanie stypendia doktorskie zostało wprowadzone, ponieważ o ile pozwolił na to środki finansowe, IFiS PAN chciałby stypendia doktorskie przyznawać.”

(dowód: akta kontroli str. 670-716, 730-753, 836-838, 855)

3. Protokoły z posiedzeń komisji stypendialnych oraz zarządzenia Dyrektora Instytutu: nr 7/2014 z dnia 6 października 2014 roku, nr 18/2013 z dnia 11 października 2013 r. wskazują, że w latach objętych kontrolą w skład komisji powoływane były osoby niespełniające warunków określonych przepisami §§ 14 - 15 rozporządzenia 2011 roku w sprawie studiów i stypendiów doktoranckich³³ oraz §§ 10-14 rozporządzenia z 2013 r. w sprawie studiów doktoranckich. Przepisy ww. wprowadzają regulacje prawne dla

³³ Dz. U. z 2011 Nr 225 poz. 1351

stypendiów doktoranckich uczelni i jednostek naukowych. Pomimo, iż w Instytucie przyznawane są stypendia „naukowe” dla doktorantów, to zdaniem NIK należało zastosować przez analogię przepisy ww. rozporządzeń w kwestii składu komisji stanowiących, że w skład komisji „...wchodzi co najmniej 3 członków powoływanych odpowiednio spośród nauczycieli akademickich wykonujących pracę w jednostce organizacyjnej uczelni albo pracowników naukowych jednostki naukowej, posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego...., w tym kierownik studiów doktoranckich oraz przedstawiciel doktorantów”.

W wyjaśnieniach Dyrektor IFiS PAN prof. Andrzej Rychard stwierdził, że od roku akademickiego 2015/2016 w skład Komisji konkursowej powoływać będziemy osoby zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich.

(dowód: akta kontroli str. 616-620, 748, 722, 686)

4. NIK zwraca uwagę, że dokument regulujący kwestię opłat za studia doktoranckie przez cudzoziemców w SNS przy IFiS PAN został sporządzony wyłącznie w wersji anglojęzycznej. Zgodnie z art. 4 pkt 4 i art. 5 ust. 1 ustawy o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224 ze zm.) dokument ten powinien również zostać sporządzony w języku polskim. W powyższej sprawie Dyrektor IFiS PAN prof. Andrzej Rychard poinformował, że w najbliższym czasie przygotowujemy także polskojęzyczną wersję.

(dowód: akta kontroli str. 853, 854)

Ocena częściowa

Instytut Filozofii i Socjologii PAN prawidłowo wykorzystywał środki finansowe na rozwój i kształcenie doktorantów. Stypendia naukowe i stypendia z tytułu pomocy materialnej przyznawane były osobom spełniającym kryteria określone w regulaminach i wypłacane były terminowo.

Ustalono jednakże, że w roku akademickim 2013/2014 podjęto decyzję o przyznaniu stypendium w oparciu o niewprowadzony w życie przez Dyrektora IFiS PAN Regulamin konkursu na stypendia naukowe, stosując zasady z projektu Regulaminu zatwierdzonego przez Dyrektora IFiS PAN i wprowadzonego w życie w następnym roku. Nie wprowadzono też Regulaminu konkursu na, przyznawane w latach objętych kontrolą, stypendia naukowe finansowane ze środków HESP dla uczestników Studiów Doktoranckich przy IFiS PAN. Posługiwano się *Zasadami przyznawania stypendium zagranicznym uczestnikom studiów doktoranckich*, które wykorzystano w projekcie Regulaminu na stypendia naukowe ze środków HESP (przyjętym przez Radę Naukową IFiS PAN dnia 25 czerwca 2014 r.), niewprowadzonego jednak formalnie do czasu zakończenia kontroli. Ustalono także, że na przestrzeni lat 2012-2014 wrosła liczba doktorantów IFiS PAN uczestniczących w projektach badawczych finansowanych ze środków NCN i MNiSW przeznaczonych dla doktorantów i młodych naukowców (z 9. do 27. osób).

3. Skuteczność kształcenia kadr naukowych

Opis stanu faktycznego

3.1 W Studium Doktoranckim przy IFiS PAN działała kilkustopniowa procedura sprawdzania postępów prac doktorantów. Opiekunowie naukowi podpisują deklarację promotora/opiekuna do końca pierwszego semestru studiów doktoranta oraz corocznie opiniują postęp prac nad doktoratem. Doktoranci zobowiązani są do corocznego składania sprawozdań ze stanu zaawansowania pracy doktorskiej. Obowiązującym terminem składania tych sprawozdań dla doktorantów lat I-III jest początek kwietnia i połowa maja dla doktorantów IV roku.

W roku 2012 przewody w trakcie studiów miały otwarte zaledwie dwie osoby, w 2013 – sześć i w 2014 – tylko jedna osoba, co według Dyrektora IFiS PAN prof. Andrzeja Rycharda wynikało m.in. z konieczności podejmowania pracy przez doktorantów.

(dowód: akta kontroli str. 64-65, 90, 1217)

3.2 Zgodnie z pkt. 1 *Regulaminu i programu Studiów Doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych Przy IFiS PAN* ustalono m.in., że studia doktoranckie mają charakter dzienny,

trwają cztery lata (w uzasadnionym przypadku możliwość przedłużenia o rok) oraz, że kończą się obroną rozprawy doktorskiej.

Doktoranci Studiów Doktoranckich przy IFiS PAN nie mieli obowiązującego terminu otwarcia przewodu doktorskiego. Zazwyczaj przewód doktorski w IFiS PAN był otwierany wówczas, kiedy była już gotowa rozprawa doktorska, przynajmniej jej pierwsza wersja. Zwyczajowo jednakże, koszty przewodów były pokrywane, niezależnie od miejsca obrony doktoranta, o ile praca została przez promotora przyjęta do września piątego roku od chwili podjęcia studiów. Otwarcie przewodu doktorskiego nie było warunkiem zaliczenia roku. Żaden doktorant spośród kończących studia doktoranckie w roku akademickim 2012/2013 nie miał otwartego w IFiS PAN przewodu doktorskiego. Z wiadomości mailowych przesłanych przez absolwentów, o czym poinformował prof. Andrzej Rychard, wynika że na czerwiec/wrzesień 2015 planowana jest obrona absolwentki Studiów Doktoranckich przy IFiS PAN z 2012/2013 na Uniwersytecie Warszawskim – Instytut Etnologii oraz na wydziale Historycznym UW, jedna absolwentka z tego rocznika ma również otwarty przewód na Wydziale Zarządzania UW. Natomiast spośród absolwentów 2013/2014, sześć otworzyło przewód w IFiS PAN.

(dowód: akta kontroli str. 10, 154)

3.3 W latach 2012-2014 doktoranci opublikowali łącznie 40 artykułów, z tego w roku 2012 – cztery, w roku 2013 – dziewięć i w roku 2014 – 27, w tym trzy artykuły w czasopismach znajdujących się w wykazie A prowadzonym przez Ministra (tj. wyróżnionych przez Journal Citation Reports), jeden w czasopismach znajdujących się w wykazie C prowadzonym przez Ministra (tj. wyróżnionych przez ERIH), cztery w czasopismach punktowanych naukowo znajdujących się w wykazie B prowadzonym przez Ministra oraz 10 rozdziałów w pracach zbiorowej pod redakcją naukową.

(dowód: akta kontroli str. 130)

3.4 W Regulaminie Studiów Doktoranckich przy IFiS PAN ustalono, że studia doktoranckie kończą się obroną pracy doktorskiej, podczas gdy w roku akademickim 2012/2013 studia doktoranckie ukończyły 24 osoby, spośród których do 31 marca 2015 r. stopień doktora nadano dwóm (tj. 8,3%), w roku akademickim 2013/2014 stopień doktora nadano trzem osobom spośród 28 kończących studia, co stanowiło 10,7% absolwentów.

Dane z szerszej perspektywy czasowej wskazały, że spośród 577 absolwentów roczników 1992-2010 obroniło doktoraty w latach 1996 - 2015 278 osób, tj. 48% ogółu absolwentów z tego okresu, przy czym najwięcej absolwentów obroniło doktoraty pięć lat po rozpoczęciu nauki w Studium Doktoranckim.

(dowód: akta kontroli str. 131, 1107-1108)

3.5 Na stanowiskach pracowników naukowych zatrudniano w IFiS PAN absolwentów Studium Doktoranckiego, tj. według stanu z:

- 31 października 2012 r. - 13 osób;
- 31 października 2013 r. - 15 osób;
- 31 października 2014 r. - 18 osób.

Od roku 1993 do roku 2009 w IFiS PAN na umowę o pracę pracowało siedmiu absolwentów Studium Doktoranckiego ze stopniem doktora.

Od roku 1995 do czasu zakończenia kontroli tj. 22 maja 2015 r. w IFiS PAN na umowę o pracę zatrudnionych zostało 19 absolwentów Studium Doktoranckiego przy IFiS PAN ze stopniem doktora.

(dowód: akta kontroli str. 146, 1134)

3.6 Absolwenci Studiów Doktoranckich współpracują z IFiS PAN uczestnicząc m.in. w projektach badawczych:

- *Dyskursy ubóstwa i wykluczenia społecznego* - sześć osób ze stopniem doktora;

- *Badania rozumiejące stylu życia : digitalizacja – archiwizacja – rewizyta metodologiczna. Pilotażowy projekt Archiwum Danych Jakościowych przy IFiS PAN – dwie osoby ze stopniem doktora;*
- *Doświadczenie na rynku pracy a ryzyko bezrobocia i szanse powrotu do pracy w latach 1988 – 2008: integracja analizy ilościowej i jakościowej – jedna osoba ze stopniem doktora;*
- *Aporie samowiedzy - jedna osoba ze stopniem doktora.*

(dowód: akta kontroli str. 1134-1136)

3.7 Monitorowanie losów absolwentów ma charakter nieregularny i niesformalizowany. Absolwenci kontaktują się z SNS często przez pocztę elektroniczną i chwalą się dalszymi osiągnięciami po doktoracie. Nie istnieje natomiast żadne Koło Absolwentów SNS. Ponadto absolwenci zgłaszają propozycje zajęć w SNS i część z nich prowadzi seminaria.

(dowód: akta kontroli str. 148)

3.8 W latach 2012, 2013 i 2014 w IFiS PAN zatrudnionych było odpowiednio: 77, 80 i 81 pracowników naukowych, w tym na stanowiskach naukowych bez stopnia doktora zatrudniono trzy osoby, w tym przewód doktorski jedna z nich otworzyła w 2013 r., a żadna nie uzyskała stopnia doktora w tym okresie. Z otwartym przewodem doktorskim powyżej dwóch lat nie jest zatrudniony żaden pracownik.

(dowód: akta kontroli str.1133, 1243)

Ustalone
nieprawidłowości

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie skuteczności kształcenia kadr naukowych

Ocena cząstkowa

Skuteczność kształcenia kadr naukowych w Studium Doktoranckim w ramach Szkoły Nauk Społecznych przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN była niska. Zaledwie 10% osób, które ukończyły te studia w latach 2013-2014 uzyskało stopień naukowy doktora. Wpływ na niską skuteczność kształcenia mogło mieć m.in. osłabienie motywacji doktorantów do pracy naukowej w związku z podejmowaniem przez nich różnych form zatrudnienia. Ocena powyższa dotyczy lat 2013-2014, tj. okresu objętego kontrolą w tym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁴, wnosi o:

- 1) dostosowanie regulaminu studiów doktoranckich do wymogów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz do jej aktów wykonawczych;
- 2) podejmowanie uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia doktoranckie w obowiązującym terminie;
- 3) przyjmowanie na studia doktoranckie osób przygotowujących swoje doktoraty z dyscyplin naukowych filozofia i socjologia;
- 4) zawieranie umów na prowadzenie środowiskowych studiów doktoranckich;
- 5) zapewnienie wszystkim doktorantom opiekunów naukowych co najmniej ze stopniem naukowym doktora habilitowanego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

³⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczyn niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 15 czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Dyrektor

Piotr Prokopczyk

wz.